

روشن شناسی، مسئلہ یابے،
چارہ جوئیے، ارائنہ راه حل و
اجرای خلاقانہ

محمد کاظم

سرشناسنامه	: کاظم، محمد، ۱۳۳۲
عنوان و نام پدیدآور	: روش شناسی، مسئله یابی، چاره جویی، ارائه راه حل و اجرای خلاقانه / محمد کاظم
مشخصات نشر	: تهران، مرزهای نو، ۱۳۹۲
مشخصات ظاهری	: ۹۷ ص، ۱۱/۵×۲۲/۵ س م
شابک	: ۶۰۰۰۰ ریال، ۳-۶-۹۶۸۳۲-۹۶۴-۹۷۸
وضعیت فهرست نویسی	: فیها
یادداشت	: واژه نامه
موضوع	: حل مسأله
موضوع	: اندیشه و تفکر خلاق
موضوع	: اجرای کار
موضوع	: مدیریت تعارض
موضوع	: مدیریت
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۲، ۱۷۹/کی ۴۴۹/ بی
رده بندی دیویی	: ۱۵۳/۴۳
شماره کتابشناسی ملی	: ۳۳۱۳۸۵۱

عنوان: روش شناسی، مسئله یابی، چاره جویی، ارائه راه حل و اجرای خلاقانه

مؤلف: محمد کاظم
مدیر اجرایی و ناظر: شرکت نوناب
طرح جلد: محسن کاظم
صفحه آرای: زهرا نصیری
سرپرست تایپ و حروفچینی: لیلا رفیعی
ناشر: مرزهای نو
نوبت چاپ: اول / تابستان ۱۳۹۲
شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه
شابک: ۳-۶-۹۶۸۳۲-۹۶۴-۹۷۸
قیمت: ۶۰۰۰ تومان
مرکز پخش: ماهنامه مدیریت مرزهای نو
تلفن مرکز پخش: ۸۱ و ۸۸۱۹۲۲۷۹

تمام حقوق چاپ و نشر این اثر در انحصار
«انتشارات مرزهای نو» می باشد

۷	مقدمه
---	-------

بخش اول: مسئله یابی

۱۳	پدیده چیست؟
۱۴	مسئله چیست؟
۱۴	پیشینه تاریخی طرح مسئله
۱۵	ارکان مسئله
۱۶	انواع مسئله
۱۷	سطوح مسئله
۱۹	عوامل مؤثر در مسئله شناسی
۲۰	مسئله شناسی در جایگاه سازمانی
۲۱	ماهیت مسائل سازمانی
۲۳	راهبردهای عملی مسئله یابی
۳۰	سخنان بزرگان درباره اهمیت مسئله یابی

بخش دوم: چاره جویی

۳۷	چاره جویی
۴۰	انواع فکر کردن
۴۱	تفکر دیداری
۴۲	تفکر شنیداری

تفکر خلاق ۴۳

تفکر سیستمی ۴۵

راهبردهای چاره‌جویی ۴۸

دستاوردهای چاره‌جویی ۵۰

سخنان بزرگان درباره اهمیت چاره‌جویی ۵۳

بخش سوم: ارائه راه‌حل‌ها

راه‌حل‌ها چگونه به دست می‌آیند؟ ۶۱

راهبردهای عملی برای به دست آوردن بهترین راه حل ۶۳

سخنان بزرگان درباره اهمیت ارائه راه‌حل ۶۶

بخش چهارم: اجرای خلاقانه

اجرا همه چیز است!! ۷۳

راهبردهای عملیاتی اجرای مطلوب ۷۶

روشهای مهم و کارآمد اجرایی برای حل نوآورانه‌تر مسائل ۷۸

روش اجرایی نوآورانه شبکه‌ای ۸۰

روش اجرایی نوآورانه با رویکرد تدریجی ۸۱

روش اجرایی نوآورانه با رویکرد عامل‌های تصمیم ۸۲

روش اجرایی نوآورانه با رویکرد پیویایی‌شناسی سیستم ۸۴

روش اجرایی نوآورانه با رویکرد پردازش اطلاعات ۸۵

جمع‌بندی ۸۶

سخنان بزرگان درباره اهمیت اجرا و عمل ۸۶

درخواست از خوانندگان محترم ۹۰

منابع و مآخذ ۹۱

بیوگرافی نویسنده ۹۳

مقدمه

همه ما، کم و بیش و در امور مختلف زندگی فردی و اجتماعی، با مسایل و مشکلات ریز و درشتی که برای ما پیش آمده و دامنه و عمق و وسعت آنها با هم یکسان نبوده است، آشنا هستیم و می‌دانیم که راه‌حل‌های بسیاری برای مواجهه مناسب با این مسایل و مشکلات وجود دارند و حل آنها رابطه مستقیمی با توانایی‌ها و مهارت‌های ما در بهره‌گیری از روشهای مسئله‌یابی، چاره‌جویی، ارائه راه‌حل و اجرای مطلوب آن دارد. اما همین موضوع ساده، غالباً موجب می‌شود که ما از اهمیت شناخت این فرآیند غافل بمانیم و برای حل مشکلات خود اقداماتی را انجام دهیم و پاسخ مناسب دریافت نکنیم و حتی از روشهای ساده‌سازی ذهنی مسایل هم عاجز بمانیم.

تجربه‌های تاریخی فراوانی برای همه افراد وجود دارد که دانسته یا نادانسته، فرآیندهای عملیاتی زیادی را برای حل مسایل و مشکلات خود برگزیده‌اند و به تناسب کوشش‌هایی که کرده‌اند، به نتایجی نیز دست یافته و یا نیافته‌اند. اما آنانی که از مجرای سازماندهی روشهای منظم «مسئله‌یابی»، «چاره‌جویی»، «ارائه راه‌حل» به عملیاتی کردن گزینه‌های معقول و منطقی رسیده

و به کشف دلایل ناشناخته ماندن مسایل پنهانی در شبکه‌ای از مسایل پیچیده نایل آمده‌اند، بدون تردید به راه‌حل‌های تازه، بدیع و خلاق‌تری دست یافته‌اند که نتایج نزدیک به پیش‌بینی را نصیب آنها کرده است.

همه می‌دانیم که یافتن راهکارهای نوآورانه برای حل مسایل، همواره دشوار است، زیرا تجارب و سوابق ما همیشه به استفاده از راه‌های سهل، آشنا و رایج در نگاه سطحی کردن به مسایل بوده است، اما این دیدگاه و نوع نگرش برای حل چالش‌های واقعاً دشواری که در جهان امروز برای همه و بویژه مدیران در هر سطوحی که پیش می‌آید، کافی نیست، البته اگر یک مسئله را بدون ارجاع به سطوح بالاتر، بتوان با روشهای ساده و معمولی حل کرد، می‌توان گفت که این روش‌ها کارآمد هستند، اما به دلیل پیچیدگی‌های روز افزونی که در مسایل پیش می‌آیند، کسانی می‌توانند موفقیت خود را در کشف حقیقت و واقعیت پدیده‌ها تضمین کنند که سوابق و دانش‌ها و مهارت‌های آنان در مسئله‌یابی، آنها را به زنجیره‌ای از ارزش‌آفرینی‌های جدید و به دور از کلیشه‌های جاری مجهز ساخته است و رویکرد گسترده‌تر و وسیع‌تری به ابزارهای بکارگرفته شده توسط خبرگان، اندیشه‌ورزان، صاحب‌نظران و مدیران موفق دارند و دستاوردهای زیر را برای ارتقای سطح علمی و مهارتی خود به ارمغان آورده‌اند:

۱. ارتقای سطح دانش انسان‌شناسی و پدیدارشناسی
۲. تقویت نگرش علمی
۳. پیشرفت دادن خود و دیگران
۴. حرفه‌ای شدن در فرآیند مسئله‌یابی
۵. مدیریت تأثیرگذار در حل مسائل
۶. مهارت‌یابی در چاره‌جویی
۷. الگوسازی و مدل‌سازی برای تقسیم کار و تفویض اختیار

۸. شفاف سازی در نظامات اجرایی
۹. تقویت فرهنگ مسئولیت پذیری و پاسخگویی
۱۰. افزایش مهارت خلاقیت، نوآوری و کارآفرینی
۱۱. ارتقای سطح نگرش های پژوهشی و تحقیقاتی
۱۲. تقویت بینش آینده نگری

و ...

اینها و ده ها دستاورد دیگر، حاصل بکارگیری روش های نظام مند و منطقی مسئله یابی، چاره جویی، ارائه راه حل و اجرای مناسب آنهاست که موجب افزایش اعتماد دیگران به ما برای پیشبرد برنامه ها خواهد شد و کار را بدانجا خواهد رساند که هر یک از ما احساس کنیم، در فضایی مطمئن، آرام و علمی، زندگی، فعالیت و مشارکت می کنیم و در صورت بروز هر گونه نارسایی احتمالی، قادر هستیم اقدامات اصلاحی خود را به نحو شایسته پیشنهاد دهیم و آنرا به مرحله عمل برسانیم و با ایجاد تغییر، موانع، مشکلات و مسایل را از سر راه خود برداریم، به همین جهت ما خود را به دانش و مهارت روش های مسئله یابی، چاره جویی، ارائه راه حل و اجرای مناسب آن مجهز می کنیم تا از هرگونه تغییر در پدیده ها، بعنوان نوعی فرصت طلایی و نه یک تهدید استقبال کنیم.

انتشارات مرزهای نو

تأبستان ۹۳